

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ
IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2020 року)

У двох частинах

Частина 1



Суми
Сумський державний університет
2020

СЛУЖБОВИЙ ТВІР ЯК ОБ'ЄКТ АВТОРСЬКОГО ПРАВА

Русак Г. В.

Магістрант ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Уткіна М. С.

к. ю. н., викладач кафедри КПДС ННІ права

Сумського державного університету

Внаслідок виконання посадових обов'язків представниками творчих професій, можуть створюватися твори літератури, культури та мистецтва та набувати тієї чи іншої матеріальної форми. Сьогодні на постійній основі зростає кількість таких творів, які створюються під час виконання службових обов'язків, - службових творів.

Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права», службовий твір необхіднорозглядати як твір, створений автором у порядку виконання службових обов'язків відповідно до службового завдання чи трудового договору (контракту) між ним і роботодавцем [1].

В цілому, необхідно погодитись із Л. Літвіною щодо можливості виокремлення наступних ознак як ознак службового твору:

- 1) твір має бути створений автором внаслідок виконання службових обов'язків;
- 2) твір має бути створений відповідно до службового завдання чи трудового договору (контракту) між автором і роботодавцем;
- 3) виконання роботи може бути здійснено як протягом робочого часу, так й у позаробочий час, незалежно від місця створення службового твору; як із застосуванням таких засобів та матеріалів [2].

Авторське право складається із особистих немайнових та майнових прав. У відповідності до чинного законодавства, автору належать наступні особисті немайнові права як:

- 1) вимагати визнання свого авторства шляхом зазначення належним чином імені автора на творі і його примірниках і за будь-якого публічного використання твору, якщо це практично можливо;
- 2) забороняти під час публічного використання твору згадування свого імені, якщо він як автор твору бажає залишитись анонімом;
- 3) вибирати псевдонім, зазначати і вимагати зазначення псевдоніма замість справжнього імені автора на творі і його примірниках і під час будь-якого його публічного використання;
- 4) вимагати збереження цілісності твору і протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору або будь-якому іншому посяганню на твір, що може

зашкодити честі і репутації автора.

У свою чергу, до майнових прав автора (чи іншої особи, яка має авторське право) належать:

- а) виключне право на використання твору;
- б) виключне право на дозвіл або заборону використання твору іншими особами [1].

Як за будь-яку роботу, автор повинен отримати винагороду за створення та використання його службового твору. Розмір і порядок виплати винагороди автору встановлюється відповідно до трудового договору і цивільно-правових договорів. Таким чином, договори виступають засобами доказування авторства. Трудовий договір може передбачати умови укладення цивільно-правових договорів між працівником та роботодавцем щодо створення об'єктів авторських та суміжних прав. Треба також розрізняти виплату працівникові заробітної плати та виплати авторської винагороди за створення ним твору у зв'язку з виконання трудового договору. Заробітна плата - це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором роботодавець виплачує працівникові за виконану ним роботу [4].

Авторська винагорода визначається у договорі у вигляді відсотків від доходу, отриманого від використання твору, або у вигляді фіксованої суми чи іншим чином. При цьому ставки авторської винагороди не можуть бути нижчими за мінімальні ставки, встановлені Кабінетом Міністрів України [1].

Також слід зауважити на тому що виникає колізія внаслідок різного регулювання правових наслідків створення об'єкта авторського права згідно Цивільного кодексу України та Закону України «Про авторське право і суміжні права».

Отже, на підставі вищесказаного можна зробити висновок, що службовий твір – твір, створений автором у порядку виконання службових обов'язків відповідно до службового завдання чи трудового договору (контракту) між ним і роботодавцем. До ознак службового твору можна віднести те, що такий твір має бути створений автором під час виконання службових обов'язків, має бути створений відповідно до службового завдання чи трудового договору, виконання роботи може бути здійснено як протягом робочого часу, так й у позаробочий час.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 13. Ст. 64.
2. Літвінова Л. А. Службовий твір як об'єкт авторського права. URL: <http://conference.nbu.gov.ua/report/view/id/590>.

3. Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 р. № 108/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 17. Ст. 121.
4. Судаков В. Розв'язання колізій щодо виникнення виключних майнових прав на об'єкт авторського права, який створено на замовлення роботодавця (службовий твір). *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 5. С. 30–38.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ АВТОРСЬКОГО ТА СУМІЖНИХ ПРАВ

Скидан М. С.

*Магістрант 1 року навчання ННІ права
Сумського державного університету*

Янішевська К. Д.

*к. ю. н., доцент, старший викладач кафедри КПДС ННІ права
Сумського державного університету*

Процес інтеграції нашої держави в європейський простір віднесено до пріоритетних національних інтересів. Проте, як відомо, таке членство потребує відповідності певним критеріям. Так, у країнах Європейського союзу є пріоритетом посилення кримінально-правового захисту прав інтелектуальної власності. Внаслідок цього Україна намагається належним чином забезпечити охорону та захист прав інтелектуальної власності, зокрема, авторського права та суміжних прав, адже забезпечення належного рівня охорони та захисту інтелектуальної власності є необхідною умовою членства нашої країни в Європейському союзі.

До того ж, статистичні дані Генеральної прокуратури України про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування за 2019 рік свідчать, що правопорушень, кримінальна відповідальність за які передбачена ст. 176 КК України, було обліковано 147, кількість вручених повідомлень про підозру – 68, а направлено до суду з обвинувальним актом 66 [1].

Проаналізувавши ці показники, можна говорити про те, що злочинність у сфері авторського права є латентною, адже у нашому суспільстві дуже часто можна зустрітися з порушеннями авторського права чи суміжних прав, особливо, такі порушення відбуваються з використанням мережі інтернет. Саме це змушує науковців знову і знову повертатися до проблем кримінально-правового захисту авторського та суміжних прав.

Так, О. Штефан виділяє дві основні форми захисту авторських прав:

а) юрисдикційну, тобто забезпечену за допомогою державних органів, у тому числі судів (остання поділяється, відповідно, на сферу кримінального та цивільного